

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร
ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง

RELATIONSHIP BETWEEN LEADER BEHAVIOR OF ADMINISTRATORS AND
PERFORMANCE PARTICIPATION OF STAFF IN NON-FORMAL AND INFORMAL
EDUCATION CENTERS IN DISTRICTS IN LAMPANG PROVINCE

นันท์นภัส ศรีวิเชียร¹

ศันสนีย์ จະสุวรรณ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างได้แก่บุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางจำนวน 155 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับค่อนข้างสูง

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร/การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร

Abstract

The purposes of this research were to study the levels of Relationship between leader behavior of administrators, levels of performance participation of staff, and relationship between leader behavior of administrators and performance participation of staff in Non-Formal and Informal Education Centers in districts in Lampang province. The sample consisted of 155 staff. The research tool was a questionnaire with five rating scales. The statistic analysis was performed by mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and coefficient of determination. Method was utilized for significance at the .05 level. The research result were leader behavior related to the performance participation of the staff in Non-Formal and Informal Education Centers in districts in Lampang at the significant level of .05 with highly positive relation

Keyword : leader behavior of Administrators/ Performance Participation of Staff

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non –Formal Education) เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการศึกษาซึ่งเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนตามปกติ ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะอ่อนตัวให้ผู้เรียนมีความสะดวกเลือกเรียนได้หลายวิธีจึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและสังคมเป็นอย่างยิ่ง การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความหมายครอบคลุมถึงมวลประสบการณ์การเรียนรู้ทุกชนิดที่บุคคลได้รับจากการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติการเรียนรู้จากสังคม และการเรียนรู้ที่ได้รับจากโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในโรงเรียนตามปกติ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีไต่อยู่ในระบบโรงเรียนปกติ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ทักษะ ศักยภาพ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกฝนอาชีพ หรือการพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่องตามที่ตนสนใจ (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542 หน้า 1)

หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินงาน จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน. กศน.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ซึ่งมีหน้าที่ดูแล สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 แห่งและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด จำนวน 76 แห่ง

ในการบริหารงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเปรียบเสมือนเฟืองหลักที่ต้องรับผิดชอบสูงสุดต่องาน และภารกิจต่างๆ ในสถานศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการคงสภาพการอ่านออกเขียนได้ของนักศึกษา ปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลที่เกิดจากการบริหารนั่นเอง (สุรศักดิ์ ทิพย์สุบรรณ, 2549 หน้า 2)

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเปรียบเสมือนเฟืองหลักที่ต้องรับผิดชอบสูงสุดต่องาน และภารกิจต่างๆ ในสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษา ในส่วนการบริหารงาน ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าปัญหาในการบริหารสถานศึกษาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา

ที่ยังทำงานไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจึงส่งผลกระทบต่อการบริหาร สถานศึกษาตลอดจนเกิดประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่า มีบุคลากรบางส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งหมดในองค์กร และมีบุคลากรจำนวนมากที่ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งทำให้มีความรู้สึกแตกแยก และไม่มีความรู้สึกร่วมกัน ไม่คิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดลำปาง โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย งานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เพื่อจะนำผลการวิจัยที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางโดยศึกษาจากกลุ่มประชากรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงาน

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ปฏิบัติงาน
ในปีงบประมาณ 2557 ในจังหวัดลำปางจำนวน 13 อำเภอ
จำนวน 155 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้
แบบสอบถามค่าความคิดเห็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่ ผู้บริหาร กศน.อำเภอ ข้าราชการครู พนักงานราชการ
บรรณารักษ์ ครูศูนย์การเรียนชุมชน ครูผู้สอนคนพิการ ครู
ปวช.และเจ้าหน้าที่ ประเภทต่างๆใน กศน.อำเภอใน สำนักงาน
กศน.จังหวัดลำปาง โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน
(Krejcie & Morgan) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 (สมชาย วรกิจ
เกษมสกุล, 2554, หน้า 179) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน
จากนั้นทำการเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อ
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือคือ
แบบสอบถามค่าความคิดเห็น (Rating Scale)แบ่งเป็น 3 ตอน
ตอนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเป็น
แบบตรวจสอบรายการมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
ของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรรูปแบบของ
คำถามของตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ทและได้กำหนดค่า
ของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือ
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึง
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดลำปางเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางที่
เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยตนเองขอความร่วมมือศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษตามอัธยาศัยอำเภอเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม
และผู้วิจัยไปรับด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับมาครบทั้ง
155 ฉบับ คิดเป็น 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่ง
การวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์
ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์
ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย
(Descriptive statistics) ได้แก่ค่าความถี่และร้อยละเพื่ออธิบาย
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตาม
วัตถุประสงค์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2.1 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้
กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลคะแนนระดับพฤติกรรมผู้นำ
ของผู้บริหารที่คำนวณได้ (ประคองกรณสูตร, 2535, หน้า 72)

2.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
งานของบุคลากรโดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ยและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานเกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนการ
มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้วิจัยได้กำหนด
เกณฑ์การแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ (ประคอง กรณสูตร.
2535 : 72)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับพฤติกรรม
ผู้นำของผู้บริหารกับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
และค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์,2540,
หน้า 44)

ผลการวิจัย

1. ในการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอใน
เขตจังหวัดลำปางดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโดยรวมทุกด้านระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร

ด้าน	ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. ด้านความคิดริเริ่ม	4.29	0.52	มาก
2. ด้านการปรับปรุงแก้ไข	4.20	0.60	มาก
3. ด้านการยอมรับนับถือ	4.24	0.61	มาก
4. ด้านการให้ความช่วยเหลือ	4.15	0.64	มาก
5. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ	4.22	0.64	มาก
6. ด้านการประสานงาน	4.30	0.55	มาก
7. ด้านการเข้าสังคม	4.29	0.60	มาก
รวม	4.24	0.53	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารเป็นอันดับหนึ่งคือด้านประสานงานรองลงมาคือด้านความคิดริเริ่มและด้าน

การเข้าสังคมและอันดับสุดท้ายคือด้านการให้ความช่วยเหลือ
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยรวมทุกด้าน

ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.47	0.46	มาก
2. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.19	0.55	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.24	0.54	มาก
4. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.30	0.59	มาก
5. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.31	0.54	มาก
รวม	4.29	0.47	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมเป็นอันดับหนึ่งคือด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รองลงมาคือด้านการบริหารงานบุคคลและอันดับสุดท้ายคือด้านการบริหารงานวิชาการ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ

บุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในเขตจังหวัดลำปางเพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยที่ว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ผลความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร

การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	ด้าน ส่งเสริม การจัด การศึกษา นอก ระบบ	ด้าน การ บริหาร งาน วิชาการ	ด้าน การ บริหาร งาน บุคคล	ด้าน การ บริหาร งบ ประมาณ	ด้าน การ บริหาร งาน ทั่วไป	รวม การ มี ส่วน ร่วม
พฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหาร						
1. ด้านความคิดริเริ่ม	0.558*	0.502*	0.607*	0.552*	0.521*	0.620*
2. ด้านการปรับปรุงแก้ไข	0.542*	0.532*	0.618*	0.601*	0.523*	0.639*
3. ด้านการยอมรับนับถือ	0.517*	0.482*	0.551*	0.536*	0.526*	0.586*
4. ด้านการให้ความ ช่วยเหลือ	0.470*	0.490*	0.551*	0.521*	0.474*	0.570*
5. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ	0.491*	0.538*	0.636*	0.588*	0.508*	0.630*
6. ด้านการประสานงาน	0.560*	0.469*	0.597*	0.581*	0.525*	0.614*
7. ด้านการเข้าสังคม	0.490*	0.544*	0.586*	0.704*	0.599*	0.657*
รวมพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหาร	0.576*	0.568*	0.660*	0.651*	0.582*	0.687*

* $P < .05$

จากตาราง 3 แสดงว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับค่อนข้างสูงซึ่งสอดคล้องกันสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 31-40 ปีระดับการศึกษาปริญญาตรีตำแหน่งพนักงานราชการและมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 6-10 ปี

2. บุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางมีความเห็นว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางมีพฤติกรรมผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ด้านการประสานงานด้านความคิดริเริ่มด้านการเข้าสังคมด้านการยอมรับนับถือด้านการโน้มน้าวจิตใจด้านการปรับปรุงแก้ไขและด้านการให้ความช่วยเหลือตามลำดับและเมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละด้านพบว่า

2.1 ด้านความคิดริเริ่มโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางมีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ผู้บริหารเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์งานใหม่ๆ อยู่เสมอ ผู้บริหารสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ และผู้บริหารเป็นผู้รอบรู้ทันเหตุการณ์รอบด้านตามลำดับ

2.2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ผู้บริหารกำกับและติดตามให้บุคลากรพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานเพื่อให้งานเกิดความสำเร็จ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีวิธีการทำงาน หลากหลายรูปแบบเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารเร่งดำเนินการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานและผู้บริหารมีวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ ตามลำดับ

2.3 ด้านการยอมรับนับถือโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางมีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ผู้บริหารรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานและนำมาปรับใช้เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ของการทำงานผู้บริหารมอบรางวัลให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่นเพื่อยกย่องชมเชยผู้บริหารมีการประชุม/สัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารให้กำลังใจแก่บุคลากรเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน และผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถตามลำดับ

2.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ผู้บริหารแสดงความห่วงใยเมื่อผู้ร่วมงานประสบปัญหา ผู้บริหารชี้แนะแนวทางแก่ผู้ปฏิบัติงานในการ แก้ปัญหาในการทำงานผู้บริหารดูแลผู้ร่วมงานอย่างทั่วถึงและเสมอภาคผู้บริหารจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และผู้บริหารจัดสวัสดิการในด้านการรักษาพยาบาล ด้านค่าครองชีพ ฯลฯ ให้ผู้ร่วมงานตามความเหมาะสมตามลำดับ

2.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ผู้บริหารสามารถใช้คำพูดที่สร้างสรรค์เพื่อให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกันพัฒนา งาน ผู้บริหารมีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณชนผู้บริหารมีความจริงใจในการพูดก่อให้เกิดศรัทธาจากผู้อื่น และผู้บริหารมีทักษะในการพูดเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2.6 ด้านการประสานงานโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างมีระเบียบแบบแผน ผู้บริหารจัดให้ผู้ร่วมงาน ได้มีการประชุม สัมมนา ฯลฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้ตามความสามารถและทำให้งานมีประสิทธิภาพผู้บริหารประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน และผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหน้าที่ที่รับผิดชอบตามลำดับ

2.7 ด้านการเข้าสังคมโดยภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีพฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ผู้บริหารสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ผู้บริหารอุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานผู้บริหารวางแผนเหมาะสม ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ผู้บริหารมีความสุภาพอ่อนโยนและมีอัยยาศัยดีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปและผู้บริหารเสียสละทรัพย์สินส่วนตนในบางโอกาสเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานตามลำดับ

3. บุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีส่วนร่วมในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานวิชาการตามลำดับและเมื่อพิจารณารายละเอียดของแต่ละข้อพบว่า

3.1 ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยโดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ข้อเรียงตามลำดับดังนี้จัดให้มีการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถม ม.ต้น และ ม.ปลาย และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อเรียงตามลำดับดังนี้สนับสนุนการอ่านและเพิ่มอัยยาศัยการรู้หนังสือของคนไทยให้สามารถอ่านออกเขียนได้สนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตจัดกิจกรรมเพื่อให้มีศูนย์ฝึกอาชีพในชุมชนและ พัฒนา กศน.ตำบล/แขวงเพื่อสร้าง โอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในชุมชนตามลำดับ

3.2 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและมาตรฐานการศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง มีนิเทศการศึกษาทุกกิจกรรมจัดทำแนวทางเทียบโอนผลการเรียนความรู้และประสบการณ์ทุกด้านการฝึกทักษะการทำโครงการของนักศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือ

ประเมินผลระหว่างภาคเรียนและประเมินผลการเรียนรู้รายหมวดวิชาทุกรายวิชา และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้พัฒนาและส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรม สำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนให้มีการพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจัดให้มีการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จัดสวัสดิการให้กับบุคลากร การพิจารณาความดีความชอบการดำเนินการทางวินัยตามเกณฑ์อย่างเหมาะสมมีกระบวนการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งครูจ้างสอนและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารงบประมาณโดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้รายงานผลการใช้งบประมาณประจำปีของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ การจัดแผนการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจัดทำแผนปฏิบัติงานและงบประมาณให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ปฏิบัติงาน ระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยจากเครือข่ายทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชน สถานประกอบ และการประสานงานเครือข่ายเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยยาศัยตามลำดับ

3.5 ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาเช่นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมประชาธิปไตยการป้องกันเอดส์และยาเสพติดจัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประสานงานเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอาทิบุคคลครอบครัวและองค์กรชุมชน พัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดหรือดำเนินการเองในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอรรถาธิบายและลดขั้นตอนในการให้บริการแก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปตามลำดับ

4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัด ลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปางมีพฤติกรรมผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการประสานงานด้านความคิดริเริ่มด้านการเข้าสังคมด้านการยอมรับนับถือด้านการโน้มน้าวจิตใจด้านการปรับปรุงแก้ไข และด้านการให้ความช่วยเหลือ ตามลำดับซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวข้างต้นซึ่งสอดคล้องกับบุรุษารณห์ แสงทอง (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับในแต่ละด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกดังนี้ คือ ด้านการเข้าสังคม ได้ดี ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการประสานงาน ตามลำดับ

2. บุคลากรในศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานวิชาการตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2544 : 11) ได้สรุปว่าการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อชุมชนนับว่าเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตโดยแท้เนื่องจากจะ เน้นการบูรณาการเนื้อหาวิชากับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยยึด ชุมชนเป็นฐานในขณะที่เดียวกันจะกระจายอำนาจให้ผู้เรียน

ชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ นับตั้งแต่การกำหนดความต้องการทางการศึกษาการจัดทำหลักสูตรการออกแบบ และกระบวนการเรียนรู้การบริหารจัดการและกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน และชุมชนอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2544 : 24-27) ที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานที่สำคัญ 5 ด้านคือด้านส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยด้านงานวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไป

3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัด ลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมลักษณ์ สังคสิน (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แบบผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจในการทำงาน ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่าแบบของผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความ พึงพอใจในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ผู้บริหาร ควรจะพัฒนาเพิ่มเติมเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ ดังนี้

ผู้บริหารควรแสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นถึงความ เป็น ผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์รอบด้านซึ่งจะส่งผลให้เกิดความศรัทธา จากผู้ร่วมงานผู้บริหารควรปรับปรุงในเรื่องการสรรหาวิธีการ ทำงานแบบใหม่ๆซึ่งจะส่งผลให้ทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ ตั้งเอาไว้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถ ของผู้ปฏิบัติงาน และความมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ ซึ่งจะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพผู้บริหารควรให้ ความสำคัญในเรื่องการจัดสวัสดิการในด้านการรักษาพยาบาล ด้านค่าครองชีพ ฯลฯให้ผู้ร่วมงานตามความเหมาะสม ผู้บริหาร ควรแสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าเป็นผู้ที่มีทักษะในการพูดเพื่อ ให้เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ และผู้บริหารควรส่งเสริมในเรื่องการ

เป็นผู้มีความเสียสละ โดยเสียสละทรัพย์สินส่วนตัวในบางโอกาสเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน

1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ผู้บริหารควรที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ ดังนี้

ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีกิจกรรมพัฒนา กศน.ตำบล/แขวง เพื่อสร้างโอกาสและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลบุคลากรอย่างสม่ำเสมอผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการช่วยประสานงานเครือข่ายเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการช่วยลดขั้นตอนในการให้บริการแก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการใช้บริการของนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตจังหวัดลำปาง

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับความสัมพัทธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร ของสถานศึกษาสังกัดอื่นด้วย

รายการอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2542). **ปริทัศน์: นานาทัศนะทางการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- _____. (2543). **นโยบายส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- _____. (2544). **รายงานการวิจัยการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- บุศราภรณ์ แสงทอง. (2550). **การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยุการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมลักษณ์ สังคสิน. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดสระบุรี**. วิทยุการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุรศักดิ์ ทิพย์สุบรรณ. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยุการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2542). **การศึกษาการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องกฎหมายสำหรับสตรี เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สมคมส่งเสริมสตรี**. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

